

[K. B. Andersen.]

på, at behovet til den tid ikke er 48 000, men måske omkring 60 000, er det altså ikke godt 2 000, men ca. 12 000 lærere, vi vil savne endnu om 18 år. Hvis vi skal kunne arbejde videre henimod udvidelse af undervisningspligten, betydelig nedsættelse af klasskvotienterne og andre pædagogiske landvindinger, vil vi ustandselig rende panden imod den mur, som lærermangelen udgør. Det er den alvorlige baggrund for det forslag, vi har til behandling.

Dette lovforslag tager kun, som ministeren også har peget på det, sigte på de akutte vanskeligheder. Jeg skal ikke gentage bestemmelserne i forslaget, som blev udførligt omtalt ved første behandling. Ministeren har over for udvalget oplyst, at bestemmelserne i lovforslagets § 2 om loft over timetallet foreløbig vil blive skudt i baggrunden. Ministeren imødekommer derved ønsket om ikke at slå for meget i stykker i de veludbyggede skolevæsen, hvor undervisningsplanen vil kunne opretholdes, hvis timerne kan klares ved hjælp af overtimer, faglærere og på andre måder. Ministeren har samtidig lovet udvalget, at der i administrationen af bestemmelserne skal blive taget hensyn til deltimerne, som er så værdifulde i de første årgange. Endelig har ministeren meddelt udvalget, at han vil indføre en dispensationsbestemmelse, således at der kan tages særlige hensyn. Også dette er godt, såfremt bestemmelsen ikke administreres for mildt, så der kommer for lidt ud af det hele.

Der er i betænkningen en udførlig grundelse for et ændringsforslag, der direkte drager København med ind under bestemmelserne i § 3 om loft over lærertallet ved skolerne. Da København som bekendt har lærermangel, betyder denne ændring ikke, at der lukkes for nye embeder i København, men alene at den indirekte regulering for København, der kunne ske via reguleringen af timetallet i henhold til § 2, suppleres med denne direkte adgang til regulering af antal lærerembeder, fordi timetalsbestemmelserne som nævnt vil træde i baggrunden i første omgang.

Elevrådet ved Københavns aftenseminarium har henledt udvalgets opmærksomhed på, at dette seminariums elever bestrider ca. 400 embeder i København som

dagarbejde ved siden af studierne. Jeg vil bede ministeren bekræfte, at de regler, der nu vedtages, vil blive administreret på en sådan måde, at dette også kan ske fremover. Det ville være helt urimeligt, så længe lærermangelen har et så stort omfang, at skubbe disse 400 vordende lærere ud af regelmæssigt skolearbejde i det omfang, de kan overkomme det ved siden af studierne.

Fra flere sider, bl. a. fra Unge Pædagoger og fra elevrådene ved de københavnske seminarier, er der peget på det urimelige i, at kommuner, der ikke har vist vilje til at udbygge deres skolevæsen, og som derfor ikke har kunnet få ansøgere til ledige embeder, nu skal hjælpes på bekostning af kommuner med bedre skoler. Så enkelt kan sagen nu ikke stilles op. Der spiller meget mere ind i lærerfordelingen end spørgsmålet om skolevæsenets standard. Men når det er sagt, vil jeg gerne tilføje, at der i mange tilfælde er noget om det, der her er peget på. Forhåbentlig kan der findes midler til at undgå, at kommuner, der ikke har gjort, hvad de kunne og burde ved deres skolevæsen, ikke betragter den håndsrækning, som lovens bestemmelser er ensbetydende med, som en sovepude. De er en hjælp til børnene i de pågældende kommuner, ikke en belønning for mindre ædel dåd. Men som sagt, der er også kommuner, der virkelig har vist særdeles god vilje, men som alligevel ingen lærere har kunnet få.

Som det fremgår af betænkningen, har socialistisk folkeparti ikke kunnet gå med til lovforslaget. Der gives i betænkningen ingen motivering af nogen art, og der stilles ingen andre forslag. Partiets stilling er alene et nej til at hjælpe skoler og børn i den aktuelle mangelsituation. Det er et standpunkt mere dikteret af den lille politik end af pædagogik. Det er altid rart at kunne holde sig uden for upopulære foranstaltninger, og da navnlig når man — som i dette tilfælde — kan være sikker på, at andre lægger ryg til og gør den nødvendige dagens gerning. At partiet finder forslaget utilstrækkeligt, er ikke mærkeligt; det er, hvad samtlige partier har udtalt både her i salen og i udvalget. Og at man ønsker nøjere undersøgelser og overvejelser, er også naturligt; det er alle i udvalget enige om. Men i